

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Daniel Kinkor, LL.M.
Téma práce:	Účinky plnění na základě později zrušeného pravomocného soudního rozhodnutí
Rozsah práce:	100 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	podle IS, práce datována 30. 11. 2022

1. Aktuálnost (novost) tématu

Práce se zaměřuje na poměrně specifické téma, a to jak přistupovat k situaci, kdy dlužník (či žalobcem tvrzený dlužník) plní v souladu s pravomocným rozhodnutím soudu, které je později zrušeno. Toto téma je již v odborné literatuře zpracováno v několika článcích, nicméně autor jejich rámec v dílčích aspektech překračuje a usiluje podat celkový přehled a rozbor problematiky. V tomto směru lze téma pokládat za stále aktuální, byť ne nové.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma vyžaduje solidní teoretický základ a přiměřenou rešerši existující judikatury. Jelikož předkládaná práce není pojata empiricky, není náročná na shromáždění a zpracování vstupních údajů. Z hlediska metod autor využívá výrazně analýzu a výklad právních předpisů, v menší míře provádí komparaci s blízkými právními úpravami (zejména Německo, Rakousko). Vzhledem ke zvolenému způsobu zpracování práce jsou použité metody vhodné; pokud by autorovým záměrem bylo překročit tradiční a lokální rámec pojmání zvolené problematiky, bylo by zřejmě nutno více využít i metody další.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna, vedle úvodu a stručného shrnutí závěrů, do pěti hlavních kapitol. V první z nich autor představuje některé základní pojmy a interakce (zejména vztah mezi hmotným a procesním právem v objektivním i subjektivním smyslu, účinky právní moci a účinky plnění), ve druhé se věnuje přehledu české judikatury zabývající se plněním na základě pravomocného, posléze zrušeného rozhodnutí, ve třetí se zabývá kritikou ustanovení § 96 odst. 6 o. s. ř., ve čtvrté potom rozvíjí některé specifické aspekty přinášející obtíže (v souvislosti s promlčením či mnohostí dlužníků), pátá kapitola se zaměřuje na prezentaci autorova názoru na příčinu jím prezentovaného problému (kterým rozumí to, že věřitel či domnělý věřitel inkasuje plnění podle pravomocného rozhodnutí, posléze dovolacím soudem zrušeného) a jeho řešení. Práce dále zahrnuje obvyklé doplňující části (seznamy zkratk a pramenů, abstrakt v českém a anglickém jazyce apod.). Struktura práce odpovídá autorem zvolenému pojetí a s určitou výhradou k páté kapitole (k tomu níže) ji považuji za vhodně zvolenou.

4. Vyjádření k práci

Autor se v práci věnuje především sledování dvou hlavních interpretačních linií objevujících se v české doktríně a judikatuře, které se liší co do hodnocení důsledků plnění na základě pravomocného rozhodnutí. Zřejmě převažující linie, přinejmenším v judikatuře Nejvyššího soudu, akcentuje, že plnění v souladu s rozhodnutím, je-li plněno na existující dluh (z hlediska hmotného práva) není bezdůvodným obohacením, a to ani v případě následného zrušení rozhodnutí. Druhá linie naopak – i dle autora nesprávně – nedostatečně rozlišuje hmotněprávní a procesní rovinu a,

zjednodušeně řečeno, bezdůvodné obohacení konstruuje. Do tohoto terénu zasáhl Ústavní soud, když nezrušil ustanovení § 96 odst. 6 o. s. ř. přes jeho koncepční vadnost.

Právě naznačené problematice se věnují především první čtyři kapitoly práce. Autor poměrně významně vychází z již existujících odborných děl, které na nepřesvědčivost druhé zmíněné myšlenkové linie i zdůvodnění nálezu Ústavního soudu poukázaly. V tomto směru tedy nelze říci, že by autorem předkládaná práce byla nějak zásadně inovativní. Nicméně v dílčích aspektech práce prokazuje schopnost samostatné činnosti v oblasti výzkumu, byť ne v takové šíři a hloubce, jakou by měla vykazovat, pokud by nešlo o práci rigorózní, ale disertační.

Pokud jde o kritické připomínky k práci, mám za to, že autor přílišný význam připisuje jedinému z obdobných scénářů, kdy dochází k přehodnocení právního posouzení věci poté, co je podle vydaného rozhodnutí již plněno, tedy soustředí se výlučně na plnění dle pravomocného rozhodnutí posléze zrušeného dovolacím soudem. Nicméně existují další srovnatelné situace, v nichž vzniká podobný problém, například zrušení pravomocného rozhodnutí nálezem Ústavního soudu, případně dojde k odlišnému právnímu posouzení v důsledku obnovy řízení nebo po zrušení rozhodnutí pro zmatečnost. Na tyto situace nedopadá kritizovaná úprava § 96 odst. 6 o. s. ř., nicméně neřeší je ani autorem v páté kapitole proponované řešení, spočívající v přeměně dovolání na řádný opravný prostředek. V páté kapitole autor podle mého mínění staví na příliš úzkém pramenném základu. Zejména však v ní příliš nekriticky přebírá věcný záměr ČRS, aniž by dostatečně reflektoval, že i při takové legislativní změně tím problém nebude vyřešen pro ostatní podobné scénáře. Na okraj lze dodat, že problém plnění podle rozhodnutí soudu, které je následně přehodnoceno, může vznikat i u nepravomocných, předběžně vykonatelných rozhodnutí, byť má některé jiné aspekty. Domnívám se tedy, že pátá kapitola práce vyznívá nejméně přesvědčivě, a to bez ohledu na možné diskuse o tom, jaký charakter by mělo mít dovolání, které mohou být vedeny i na jiném základě než argumentu o plnění podle rozhodnutí odvolacího soudu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor sledoval cíl představit problematiku plnění v souladu s pravomocným rozhodnutím soudu, které je posléze dovolacím soudem zrušeno, argumentovat pro nevhodnost platné právní úpravy a navrhnout řešení. Tento cíl v zásadě splnil, čemuž není na překážku, že o jím zastávaném návrhu řešení lze vést názorovou diskusi.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Nemám žádné poznatky, že by práce nebyla zpracována samostatně nebo že by se v ní autor dopustil plagiátorství.
Logická stavba práce	Logická stavba práce odpovídá zvolenému pojetí zpracování tématu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji je přiměřená, formálně vyhovující. Cizojazyčné zdroje jsou využity omezeně, přiměřeně autorem zvolenému (relativně malému) rozsahu komparace se zahraničními úpravami.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je vzhledem k tématu a pojetí jeho zpracování vyhovující.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po stránce grafické a formální úpravy nemám námitek.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková úroveň je velmi dobrá, práce je srozumitelná, stylisticky vyhovující.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Mohlo by řešením situace vzniklé v důsledku zrušení rozhodnutí odvolacího soudu dovolacím soudem, v níž § 96 odst. 6 o. s. ř. brání zpětvzetí žaloby, být například připuštění změny žaloby na žalobu o určení neexistence pohledávky žalovaného vůči žalobci na vrácení žalovaným poskytnutého plnění (tj. aby výrokem rozsudku byla závazně vyřešena otázka, zda má žalobce něco vrátet)?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
---	------------------------------

V Praze dne 23. prosince 2022

Tomáš Holčapek